

Xu hướng kinh tế khu vực ở Trung Quốc

THÁI NGUYỄN BẠCH LIÊN

đều đầu tư tìm cơ hội và bổ sung cho nhau.

Quách Sơn Huy, Hội phó Hiệp hội thương gia Đài Loan ở Đồng Quán, lừng danh trong ngành hàng đồ gia dụng cao cấp, đứng thứ năm tại thị trường Âu Mỹ, phát biểu bổ sung, "Chu Giang" khởi sự đã lâu, tạo cơ hội làm ăn cho chúng tôi, nhưng có lẽ vì "già đời", quán tính nặng nề và do đó nảy sinh ra không ít nhược điểm, nếu so với "Trường Giang" thì hiệu quả hành chính của cơ quan chính quyền thấp thua, chuyển nhượng quyền sử dụng đất đai ngày một khó khăn hơn. Ông Quách vừa lập cơ sở thứ hai ở Gia Thiện tỉnh Triết Giang, ông nói, cứ mỗi lần lên trên ấy là thế nào cũng được quan chức địa phương đón tiếp ngay tại phi trường.

Theo số liệu mà Văn phòng Đài Loan tại Thượng Hải công bố hồi tháng 9.2002, thì tính đến thời điểm đó số dự án đầu tư của Đài Loan vào thành phố này là 4.460 với vốn hợp đồng đạt 7,2 tỷ USD. Hiện nay có 300.000 người Đài Loan đang sinh sống và làm ăn ở KVKT châu thổ Trường Giang, trong đó số thường trú là 150.000 người. Nơi đây quả xứng danh "đất lành chim đậu", tỷ lệ đô thị hoá năm 2002 là 40%, có 10 thành phố trong số 35 thành phố thực lực kinh tế mạnh nhất ở Trung Quốc và 50 huyện trong số 100 huyện sức mạnh tổng hợp lớn nhất cả nước. Dựa theo quy hoạch thì đến năm 2010 Thượng Hải sẽ phấn đấu trở thành một trung tâm kinh tế thế giới, Ninh Ba thành phố cảng cỡ quốc tế, Hàng Châu đại đô thị du lịch, Nam Kinh thành phố lớn châu Á...KVKT châu thổ Trường Giang còn có ưu thế nữa, đó là chất lượng lao động và nguồn lực nhân tài, nếu như dưới Chu Giang đa phần phải tuyển dụng nông dân có trình độ văn hoá thấp từ các tỉnh nghèo miền Tây Trung Quốc thì trên này đều tốt nghiệp trung học ở mạn Tô Triết, thậm chí đã kinh qua trung cấp kỹ thuật.

(Xem tiếp trang 47)

Cùng với công cuộc cải cách mở cửa và tăng trưởng kinh tế, ở Trung Quốc cũng xuất hiện hiệu ứng phân tán, chỗ giàu chỗ nghèo, chênh lệch khá rõ. Tuy vậy khi nhận thấy quá trình phân tán, chênh lệch đã bộc lộ phản tác dụng thì người ta nghĩ tới liên kết, một xu hướng mới đang manh nha tương hình, đó là kinh tế khu vực. Có điều mối liên kết hợp tác lần này rất tự nguyện, hoàn toàn do yêu cầu khách quan của kinh tế thị trường, không khiên cưỡng hay áp đặt bởi quy hoạch chủ quan nào cả. Giới quan sát kinh tế Nhật Bản nhận xét, hiện nay ở Trung Quốc đang hình thành 6 khu vực kinh tế (*) bài viết này xin tổng hợp giới thiệu 2 khu vực rõ nét nhất là châu thổ Trường Giang và châu thổ Chu Giang...

Trên dưới Trường Chu ...

Khu vực kinh tế (KVKT) châu thổ Trường Giang bao gồm 15 thành phố cùng các huyện thị trực thuộc của chúng, đó là Thượng Hải, 8 thành phố miền nam tỉnh Giang Tô (Nam Kinh, Tô Châu, Vô Tích, Thường Châu, Dương Châu, Trấn Giang, Nam Thông, Thái Châu) và 6 thành phố miền bắc tỉnh Triết Giang (Hàng Châu, Ninh Ba, Hồ Châu, Giang Hưng, Thiệu Hưng, Chu Sơn). KVKT này có diện tích 90.000 cây số vuông, dân số 74 triệu người, giá trị GDP năm 2002 đạt 1.500 tỷ nhân dân tệ (NDT) chiếm 17% trong cả nước. Châu thổ Trường Giang có mật độ đô thị dày đặc, tốc độ đô thị hóa cao, được xếp vị trí thứ sáu trong những quần thể thành phố nổi tiếng trên thế giới. Nó sẵn có trung tâm kinh tế Thượng Hải và đứng sau là hậu phương hùng hậu Trường Giang, lại thêm kinh tế tư nhân vùng Triết Bắc và các nhà máy tầm cỡ quốc tế mạn Tô Nam. Cửa ngõ ra với thế giới của KVKT châu thổ Trường Giang là thành phố trẻ Phố Đông, cả đường biển lẫn hàng không.

KVKT châu thổ Chu Giang nhỏ hơn, đóng khung trong tỉnh Quảng Đông bao gồm 9 thành phố cùng các huyện thị trực thuộc của chúng, đó là Quảng Châu, Thẩm Quyển, Chu Hải, Phật Sơn, Giang Môn, Đồng Quán, Trung Sơn, Huệ Châu, Triệu Khánh, diện tích 42.000 cây số vuông, dân số 33 triệu người, giá trị GDP năm 2002 đạt 1.000 tỷ NDT. Tuy

vậy hơn một thập niên qua kinh tế của vùng này liên tục tăng trưởng nhanh nhất ở Trung Quốc, năm 2002 là 10,8%, thu hút đầu tư trực tiếp từ nước ngoài được 13,6 tỷ USD (tăng 21% so với năm 2001). Châu thổ Chu Giang còn có một lợi thế độc đáo là bao quát cả Hồng Kông lẫn Macao về mặt đại lý, tạo nên một tam giác khá đẹp đẽ ôm trọn hai bờ nơi cửa sông.

Khi đánh giá, cần nhắc hai KVKT nêu trên, một thương gia Đài Loan làm ăn lâu năm ở Quảng Đông đã ví von, châu thổ Chu Giang như thiếu phụ phong tình muôn dạng, còn trên kia Trường Giang tựa ngọc nữ búp non hé nở. Về chủ quan, Báo cáo phát triển đô thị Trung Quốc năm 2001 - 2002 của Hiệp hội các thị trường nước này vừa công bố thì tám vị thứ đầu tiên là Thượng Hải, Bắc Kinh, Thẩm Quyển, Quảng châu, Thiên Tân, Nam Kinh, Vũ Hán và Hàng Châu, như vậy Trường Giang có ba, hơn Chu Giang chỉ hai. Từ những bình phẩm đó chúng ta đã cảm thấy sức nóng cạnh tranh của hai vùng châu thổ. Trường Hán Văn, Hội trưởng Hiệp hội thương gia Đài Loan ở Đồng Quán cho biết, tại đây chúng tôi có 5.000 xí nghiệp, thường trú 80.000 người và lưu động đi về cũng gần 30.000, nghĩa là châu thổ Chu Giang đã trở thành địa bàn, căn cứ của Đài Thương, thế mà gần đây 20% trong số họ bắt đầu dịch chuyển lên phía Bắc, "mơ tưởng" ngọc nữ, "chia tay" thiếu phụ, lập nhà máy hoặc văn phòng đại diện ở châu thổ Trường Giang. Ông Trương giải thích, "Trường Giang" tuy mới trỗi dậy, nhưng lấy Thượng Hải làm trung tâm, tiềm lực lớn quá, phù hợp với thương gia nào muốn theo đòi ngành khoa học công nghệ cao, bởi trên ấy nhân tài hùng hậu, trường viện đông đúc, tư bản quốc tế nhiều. Tất nhiên những ai còn tiếp tục truyền thống xuất khẩu, thâm dụng lao động thì "Chu Giang" vẫn là nơi đắc địa, vả lại làm ăn lâu năm cơ sở đã vững chắc, quan hệ đã mật thiết, gần gũi Hồng Kông dễ bề đi ra thế giới. Tuy vậy vẫn có người "bắt cả hai tay", trên dưới Trường Chu

ngành thủy sản đang tiếp tục thực hiện các biện pháp xúc tiến thương mại để đưa thủy sản Việt Nam thâm nhập các thị trường mới như Đông Âu, Nga, Mỹ La tinh, Trung Đông, châu Phi...

Tổng cục thuế lấy ý kiến các doanh nghiệp về sửa đổi ba luật thuế

Sáng 28.3 tại Hà Nội, Tổng cục thuế - Bộ tài chính - đã có cuộc gặp gỡ với 230 doanh nghiệp trong và ngoài nước nhằm tháo gỡ những vướng mắc của ba luật thuế giá trị gia tăng (GTGT), thuế tiêu thụ đặc biệt (TTĐB) và thuế thu nhập doanh nghiệp (TNDN) và lấy ý kiến doanh nghiệp về dự thảo sửa đổi ba luật thuế này. Theo ông Nguyễn Văn Linh, Tổng cục trưởng Tổng cục thuế, bốn năm qua các luật thuế mới tiếp tục góp phần khuyến khích đầu tư, khuyến khích xuất khẩu và bảo hộ hàng hóa sản xuất trong nước. Tỷ lệ huy động trong các sắc thuế nhìn chung đều giảm đã giúp các tổ chức, cá nhân sản xuất kinh doanh có điều kiện tăng nhanh tích tụ vốn, mở rộng sản xuất và giảm bớt khó khăn.

Tuy nhiên, trong một số sắc thuế, đối tượng nộp thuế, đối tượng chịu thuế còn hẹp như thuế GTGT còn 26 nhóm hàng, dịch vụ chịu thuế; thuế TTĐB chỉ điều chỉnh đối với 12 nhóm hàng hóa, dịch vụ; thuế thu nhập cá nhân chỉ điều tiết với phần thu nhập cao của người có thu nhập...

Việc sửa đổi ba luật thuế GTGT, TTĐB, TNDN vì vậy cần phải làm ngay nhằm tiếp tục phát huy những ưu điểm, khắc phục những sơ hở nhưng vẫn không gây ra xáo trộn lớn, thúc đẩy sản xuất kinh doanh và từ đó thực hiện đúng kế hoạch thu ngân sách năm nay là tăng trưởng hơn 10%/năm và tỷ lệ động viên thuế và phí từ 19-20%/năm. Theo đó, đối tượng chịu thuế sẽ được mở rộng, thu hẹp diện không chịu thuế; thu gọn số lượng mức thuế suất và thống nhất nghĩa vụ thuế, ưu đãi thuế giữa doanh nghiệp trong nước và doanh nghiệp có vốn đầu tư nước ngoài; giảm tỷ lệ điều tiết về thuế TNDN để các tổ chức, cá nhân sản xuất kinh doanh có điều kiện đầu tư đổi mới công nghệ, phát triển sản xuất, đẩy mạnh xuất khẩu ■

(Tiếp theo trang 39)

Xu hướng kinh tế khu vực ...

Kinh tế chư hầu ?

Có được liên kết "hai tỉnh, một thành phố" như Thượng Hải, Giang Tô, Triết Giang hôm nay thật không dễ dàng gì. Cách đây 10 năm chính quyền Thượng Hải đã khó khăn lắm mới tiếp thu nổi kiến nghị "đại Thượng Hải" do các nhà khoa học đề xuất. Quyết sách "đại Thượng Hải" là quá trình mở rộng biên giới kinh tế cho thành phố này. Vòng thứ nhất, chỉ mới nội đô Thượng Hải, vòng thứ hai tỏa ra toàn cảnh thành phố (trùng khít với biên giới hành chính). Vòng thứ ba ôm cả Tô Châu, Vô Tích, Thường Châu, Gia Hưng, "diện tích kinh tế" rộng tới 15.000 cây số vuông. Vòng thứ tư, 90.000 cây số vuông, chính là toàn bộ châu thổ Trường Giang. Vì vậy mà trong thời gian 5 năm tới đây 4 con đường theo kiểu bức xạ sẽ từ Thượng Hải vươn ra châu thổ. Thứ nhất, tuyến đường sắt đêm từ 500 cây số mỗi giờ nối liền nội bộ Nam Kinh với sân bay Phố Đông, có nghĩa kéo thủ phủ Giang Tô vào vòng nhất. Thứ hai, cũng

tuyến đường sắt đêm từ có tốc độ tương tự nối liền Hàng Châu, đại đô thị du lịch, với sân bay Phố Đông, vòng thứ nhất kết nạp thêm thủ phủ Triết Giang. Thứ ba, tuyến đường sắt truyền thống ven biển Thượng Hải vượt qua vịnh Hàng Châu đến Ninh Ba, rồi cảng Bắc Luân, giảm từ 7 tới 8 tiếng đồng hồ vận tải nhờ một cây cầu dài nhất giữa đại dương. Thứ tư, tuyến đường bộ từ cảng nước sâu Tiểu Dương Sơn. Đại Dương Sơn về Thượng Hải và như vậy Tiểu Dương Sơn sẽ là cửa biển của châu thổ Trường Giang.

Đã có người hoảng sợ, lo ngại kinh tế khu vực là kinh tế chư hầu, vài năm nữa khi 4 con đường nêu trên hoàn công đưa vào sử dụng thì rõ ràng Nam Kinh, Hàng Châu phải "quy phục" Thượng Hải, sân bay đến cảng đều "lệ thuộc" anh cả Hộ (**). Vì lẽ đó nên nhiều năm qua liên kết "hai tỉnh, một thành phố" này cũng từng nếm đủ cay đắng ngọt bùi, Giang Tô và Triết Giang cứ tưởng Thượng Hải vươn dài tay là phồng hết vốn đầu tư ngoại quốc và "ngấm ngấm" chơi nhiều chiêu "nhỏ mọn", "tiểu nhân". Nào ngờ những xa lộ Hộ - Hàng - Tô càng tốt, xe chạy càng nhanh thì khách trong và ngoài nước từ Thượng Hải đến với Giang Tô,

Triết Giang càng đông. Còn nhớ, hồi tháng 9.2001 khi đi thị sát thành phố Gia Hưng người đứng đầu tỉnh Triết Giang đã phát biểu chỉ đạo bằng một danh ngôn đáng ghi vào sử sách thời cải cách mở cửa, kinh tế thị trường: "Về hành chính Gia Hưng các đồng chí thuộc Triết Giang, nhưng trên lĩnh vực kinh tế lại thuộc Thượng Hải, hãy mau chóng hội nhập vào cái vòng của họ". Từ đó "tư tưởng được giải phóng", thủ đoạn cát cứ, địa phương chủ nghĩa thật là hạ sách trong môi trường kinh tế thị trường. Chính vì thế mà dưới này "Chu Giang" cũng chẳng chịu thua trên đó "Trường Giang", cuộc vận động để hình thành một tổ hợp kinh tế "đại châu thổ Chu Giang" đang được xúc tiến khá mạnh mẽ. Một khi liên kết Việt - Cảng - Áo (***) ra đời thì "Chu Giang" sẽ lột xác không kém gì Hộ - Tô - Triết (***) ■

(Theo Tuần san châu Á)

(*) Xếp theo thứ tự của tác giả: châu thổ Trường Giang, châu thổ Chu Giang, Bắc Kinh - Thiên Tân - Đường Sơn, bán đảo Liêu Đông, bán đảo Sơn Đông và Hạ Môn - Phúc Châu.

(**) tên gọi tắt của Thượng Hải

(***) tên gọi tắt: Việt - Quảng Đông, Cảng - Hồng Kông, Áo, - Macao, Hộ - Thượng Hải, Tô - Giang Tô, Triết - Triết Giang.